

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ วิจัยดำเนินการ ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาค่านิยม ระดับค่านิยมและพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของ เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมในจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับค่านิยม พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท และลักษณะของกลุ่มเด็กและเยาวชน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมของเด็กและเยาวชน ที่เป็นปัญหาทางสังคมในจังหวัดสงขลา
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่จำแนกเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา และเยาวชนปกติและศึกษาในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากเด็กและเยาวชน 3 กลุ่ม และบุคคลผู้ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม ดังนี้

- 1.1 กลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

ดังนี้

- 1.1.1 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา (A) จำนวน 296 คน

- 1.1.2 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา (B) จำนวน 346 คน

1.1.3 เด็กและเยาวชนปกติและศึกษาในสถานศึกษา(C)จำนวน

314 คน

1.2 กลุ่มบุคคลผู้ใกล้ชิดเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม ผู้วิจัย
 สุ่มแบบเจาะจงผู้ใกล้ชิดเด็กและเยาวชนมากที่สุดจำนวน 18 คน

2. ตัวแปร การวิจัยครั้งนี้กำหนดตัวแปรดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยสถานภาพส่วนตัวของเด็กและเยาวชน
 สถานภาพครอบครัวของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อน
 สนิท การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

2.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ค่านิยม
 ด้านความซื่อสัตย์ ค่านิยมด้านการเคารพผู้อื่นอาวุโส ค่านิยมด้านการประหยัด และ
 ลักษณะกลุ่มเยาวชน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามวัดค่านิยม
 และ การอบรมเลี้ยงดู

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม
 ข้อมูล ด้วยวิธีการสองลักษณะคือ ให้ตอบแบบสอบถามหลังจากที่ผู้วิจัยได้อธิบาย
 ชี้แจงในแต่ละตอนให้กับกลุ่มตัวอย่างที่อ่านหนังสือได้แล้ว และใช้วิธีการสัมภาษณ์กับ
 กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่อ่านหนังสือไม่ได้ และสัมภาษณ์อาจารย์และบุคคลผู้
 ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้
 โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ สถิติที่วิเคราะห์ได้แก่ สถิติพื้นฐาน และทดสอบ
 สมมติฐานด้วย χ^2 - test t - test F - test การวิเคราะห์การถดถอย
 พหุ (Multiple Regrression Analysis) และการจำแนกประเภท (Dis-
 criminant Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ค่านิยม ระดับค่านิยม และพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบน

เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา เด็กและเยาวชนปกติ มีค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อื่นอาวุโส และการประหยัด อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 15.11$ ถึง 19.30) โดยเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์สูงที่สุด ส่วนด้านการเคารพผู้อื่นอาวุโส และด้านการประหยัดพบว่า เด็กและเยาวชนปกติมีค่าเฉลี่ยค่านิยมสูงที่สุด และเมื่อศึกษาระดับค่านิยมพบว่าจำนวนหนึ่งในสามของเด็กและเยาวชนในแต่ละกลุ่ม มีระดับค่านิยมด้านความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ในระดับยังไม่เกิดค่านิยม เด็กและเยาวชนทั้งสามกลุ่มส่วนใหญ่มีระดับค่านิยมด้านการเคารพผู้อื่นอาวุโสในระดับสูง ส่วนค่านิยมด้านการประหยัดพบว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และศึกษาในสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 มีระดับค่านิยมในระดับยังไม่เกิดค่านิยม ส่วนเด็กและเยาวชนปกติส่วนใหญ่มีค่านิยมด้านการประหยัดในระดับสูง และระดับยังไม่เกิดค่านิยม มีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 40.40 และ 39.80 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กและเยาวชนทั้งสามกลุ่มส่วนใหญ่มีระดับค่านิยมทั้ง 4 ด้านในระดับยังไม่เกิดค่านิยม และในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบจำนวนเด็กและเยาวชนระหว่างเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและเด็กและเยาวชนปกติพบว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมมีค่านิยมทุกด้านอยู่ในระดับยังไม่เกิดค่านิยมมีจำนวนสูงกว่าเด็กและเยาวชนปกติ

เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ที่มีเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนด้านการสูบบุหรี่ และชอบเที่ยวกลางคืน และมีร้อยละของจำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนสูงกว่า เด็กและเยาวชนปกติทุกพฤติกรรม ยกเว้นพฤติกรรมด้านการยืมเงินเพื่อนเป็นประจำ นอกจากนี้เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา มีร้อยละ

ของจำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนทุกด้านสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา ยกเว้นด้านเล่นการพนัน ชอบหนีโรงเรียน ชอบเที่ยวตามศูนย์การค้า และขโมยเงินเพื่อนประจำ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ระดับค่านิยม พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท และลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน

ค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อื่น และ การประหยัดมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทด้านชอบแต่งกายตามแฟชั่น และชอบเที่ยวตามศูนย์การค้ามีความสัมพันธ์กับค่านิยมด้านความรับผิดชอบ พฤติกรรมด้านชอบเที่ยวกลางคืน และขโมยเงินเพื่อนเป็นประจำมีความสัมพันธ์กับค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ พฤติกรรมด้านติดสารเสพติด ชอบเที่ยวกลางคืน และชอบทะเลาะวิวาท มีความสัมพันธ์กับค่านิยมด้านการเคารพผู้อื่น และพฤติกรรมด้านเล่นพนัน ติดสารเสพติดและดื่มของมึนเมา มีความสัมพันธ์กับค่านิยมด้านการประหยัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิททุกด้านมีความสัมพันธ์กับลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นพฤติกรรมด้านนิยมของราคาแพง ชอบแต่งกายตามแฟชั่น และชอบเที่ยวตามศูนย์การค้า นอกจากนี้ยังพบว่าค่านิยมด้านความรับผิดชอบและการเคารพผู้อื่น มีความสัมพันธ์กับลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทด้านชอบหนีโรงเรียน ชอบแต่งกายตามแฟชั่นและชอบเที่ยวกลางคืนมีความสัมพันธ์กับระดับค่านิยมด้านความรับผิดชอบ พฤติกรรมด้านติดสารเสพติดและการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับระดับค่านิยมด้านการเคารพผู้อื่น และพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่และดื่มของมึนเมา มีความสัมพันธ์กับระดับค่านิยมด้านการประหยัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม

ผลสรุปของปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบค่านิยมของเยาวชนที่เป็นปัญหา และเยาวชนทั้ง

หมด

3.1.1 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมีปัจจัยทางชีว

สังคมที่ต่างกันในด้านระดับการศึกษาของบิดามารดา และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อาวุโส และการประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 มีรายละเอียด ดังนี้

1. เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และบิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบ สูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และบิดามารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และบิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบ สูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และบิดามารดาประกอบอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมารดาประกอบอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมีรายได้ของครอบครัวในระดับต่ำ (ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5,000 บาท) มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และรายได้ของครอบครัวในระดับปานกลาง (5,001-10,000 บาท) และระดับสูง (สูงกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และมารดามีการศึกษาระดับต่ำกว่าระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมารดามีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และมารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และมารดาที่มีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลระดับมากและระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลในระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลในระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.2 เด็กและเยาวชนในจังหวัดสงขลาที่มีปัจจัยทางชีวสังคมที่ต่างกันในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดามารดา พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบ การเคารพผู้อาวุโส และการประหยัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. เด็กและเยาวชนชายมีค่านิยมด้านความรับผิดชอบต่อสูงกว่าเด็กและเยาวชนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่มารดามีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบต่อสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มารดามีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่บิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบต่อสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่บิดามารดาประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเด็กและเยาวชนที่มารดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบต่อสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มารดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. เด็กและเยาวชนหญิง มีค่านิยมด้านการเคารพผู้

อาวุโสสูงกว่าเด็กและเยาวชนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่เพื่อนสนิทมีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนน้อย มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่เพื่อนสนิทมีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มารดามีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลในระดับมากมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลในระดับปานกลาง และระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. เด็กและเยาวชนหญิง มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการ

ประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่มีอายุน้อย (15 - 17 ปี) มีค่านิยมด้านการประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีอายุปานกลาง (18 - 20 ปี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่เพื่อนสนิทมีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนน้อย มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เพื่อนสนิทมีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือลูกจ้างมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการประหยัดสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว หรือค้าขาย รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และทำงานบริษัทห้างร้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพทำงานบริษัทห้างร้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการประหยัดของเด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพต่าง ๆ จากค่าเฉลี่ยน้อยไปมากเรียงตามลำดับดังนี้ เด็กและเยาวชนที่มีบิดาประกอบอาชีพทำงานบริษัทห้างร้าน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว หรือค้าขาย เกษตรกร และกรรมกร

หรือรับจ้าง นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลระดับมากที่ต่ำเฉลี่ยของค่านิยมด้านการประหยัดสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลในระดับปานกลาง และน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม

ปัจจัยทางตัวสังคมด้านส่วนตัวของเด็กและเยาวชนได้แก่ เพศ อายุ พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท และปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ จำนวนสมาชิก เขตที่พักอาศัย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสุขที่ได้รับจากครอบครัว สถานภาพของบิดามารดา ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดู ส่งผลต่อค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อาวุโส และการประหยัดในระดับต่ำ ($R = 0.25, 0.29, 0.32$ และ 0.28 ตามลำดับ) โดยมีความสามารถในการพยากรณ์ค่านิยมทั้งสิ้นด้านเพียงร้อยละ 6, 9, 10 และ 8 ตามลำดับ และเมื่อทดสอบความสามารถในการพยากรณ์พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เฉพาะค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) เพียง 0.21, 0.23, 0.29 และ 0.22 ตามลำดับ และมีความสามารถในการพยากรณ์ค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อาวุโสและการประหยัดเพียงร้อยละ 4, 5, 8 และ 5 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อทดสอบความสัมพันธ์พหุทางสถิติพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่านิยม

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุ การศึกษาจากทฤษฎีและผลการเปรียบเทียบสถานภาพต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม เด็กและเยาวชนปกติ ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมมากที่สุด เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ และศึกษาความสัมพันธ์พหุของปัจจัยส่วนตัวของเด็กและเยาวชน และปัจจัยทางครอบครัวกับค่านิยมพบว่าปัจจัยร่วมที่ส่งผลต่อค่านิยมทุกด้านได้แก่ รายได้ของครอบครัว (Income)

ความสุขที่ได้รับจากครอบครัว (Hap) พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท (Fri) และปัจจัยรวมที่ส่งผลต่อค่านิยมเกือบทุกด้านได้แก่การศึกษาของบิดา (Fed) และอาชีพของบิดามารดา (Fwork Mwork) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุกับค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อาวุโส และการประหยัด ดังนี้ 0.22, 0.22, 0.25 และ 0.17 ตามลำดับ และสามารถในการพยากรณ์ได้ถูกต้องเพียงร้อยละ 5, 5, 6 และ 3 ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างจากการใช้ปัจจัยที่วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุทุกปัจจัย และการคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์การทดสอบความสัมพันธ์พหุทางสถิติพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับทุกค่านิยมโดยมีสมการพยากรณ์ค่านิยมแต่ละด้าน ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_1 = & 16.14 - 0.07 \text{ Income} - 0.16 \text{ Hap} - 0.70 \text{ Fwork}_1 \\
 & - 0.32 \text{ Fwork}_2 - 0.90 \text{ Fwork}_3 + 0.07 \text{ Fwork}_4 \\
 & + 0.21 \text{ Fwork}_5 - 0.63 \text{ Mwork}_1 + 0.40 \text{ Mwork}_2 \\
 & + 0.31 \text{ Mwork}_3 + 0.27 \text{ Mwork}_4 + 0.99 \text{ Mwork}_5 \\
 & - 0.02 \text{ Fri}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 Y_2 = & 16.38 - 0.12 \text{ Income} - 0.37 \text{ Hap} - 1.14 \text{ Mwork}_1 \\
 & - 0.06 \text{ Mwork}_2 - 1.15 \text{ Mwork}_3 + 0.31 \text{ Mwork}_4 \\
 & - 0.63 \text{ Mwork}_5 - 0.08 \text{ Fri} - 0.03 \text{ Soc}_1 \\
 & + 0.05 \text{ Soc}_2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 Y_3 = & 19.14 - 0.14 \text{ Income} - 0.18 \text{ Fed} - 0.57 \text{ Hap} \\
 & - 1.88 \text{ Mwork}_1 \\
 & - 1.54 \text{ Mwork}_2 - 0.53 \text{ Mwork}_3 - 1.00 \text{ Mwork}_4 \\
 & - 1.65 \text{ Mwork}_5 \\
 & - 0.05 \text{ Fri} + 0.07 \text{ Soc}_2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 Y_4 = & 15.67 - 0.22 \text{ Income} - 0.34 \text{ Hap} + 0.30 \text{ Fwork}_1 \\
 & + 0.02 \text{ Fwork}_2 - 1.07 \text{ Fwork}_3 + 0.38 \text{ Fwork}_4 \\
 & + 0.91 \text{ Fwork}_5 \\
 & + 0.03 \text{ Fri} + 0.05 \text{ Soc}_2
 \end{aligned}$$

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม ส่วนใหญ่ส่งผลน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ประมาณหนึ่งในสามมีค่านิยมในระดับยังไม่เกิดค่านิยม ดังนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และมีค่านิยมในระดับน้อย ปานกลาง และมากสามกลุ่ม พบว่าปัจจัยส่วนตัวของเด็กและเยาวชน และปัจจัยทางครอบครัวของเด็กและเยาวชนทุกปัจจัยสามารถสร้างสมการจำแนกระดับค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อาวุโส และการประหยัดได้ถูกต้องเพียงร้อยละ 46.67, 49.59, 67.35 และ 58.95 ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 เฉพาะระดับค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสและการประหยัดเท่านั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อการจำแนกระดับค่านิยมของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมออกเป็นกลุ่มที่มีระดับค่านิยมระดับน้อย ค่านิยมระดับปานกลาง และค่านิยมระดับสูง พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับค่านิยมทั้งสี่ด้าน ได้แก่ อายุ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลโดยมีค่าประสิทธิภาพในการจำแนกได้ถูกต้องร้อยละ 48.70, 48.85, 59.62 และ 57.14 ตามลำดับซึ่งไม่แตกต่างจากประสิทธิภาพในการจำแนกจากปัจจัยทั้งหมด (15 ปัจจัย) และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มปัจจัยกับระดับค่านิยมโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัล (Canonical Analysis) ของสมการที่ 1 เท่ากับ 0.31, 0.34, 0.36 และ 0.39 ตามลำดับ และปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนกระดับค่านิยมสูง 3 ปัจจัย เรียงตามลำดับตามน้ำหนักดังนี้

ระดับค่านิยม	ปัจจัย
ความรับผิดชอบ	การประกอบอาชีพกรรมกร หรือรับจ้างของมารดา ระดับการศึกษาของมารดา และการประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างของบิดา
ความซื่อสัตย์	การประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างของบิดา การประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างของมารดา และรายได้ของครอบครัว
การเคารพผู้อาวุโส	การประกอบอาชีพเกษตรกรของมารดา การประกอบอาชีพทำงานบริษัท หรือห้างร้านของบิดา และการประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ของบิดา
การประหยัด	การประกอบอาชีพเกษตรกรของมารดาและบิดา และการประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างของบิดา

4. ปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน (สามกลุ่ม) นั้น ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลหรือสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกปัจจัย และคัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนมากที่สุด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางชีวสังคมกับ ลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน

ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว จำนวนสมาชิก เขตที่พักอาศัย ความสัมพันธ์และความสุขที่ได้รับจากครอบครัวและสถานภาพของบิดามารดา มีความสัมพันธ์และส่งผล

ต่อลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งสามกลุ่มคือ เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา เด็กและเยาวชนปกติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกปัจจัย

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางจิตสังคมระหว่างลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนที่มีลักษณะกลุ่มต่างกัน มีค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโส พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า

4.2.1 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบและด้านการเคารพผู้อาวุโสสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนปกติมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2.2 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมทางสังคมเบี่ยงเบนไปของเพื่อนสนิทสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา และเด็กและเยาวชนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทสูงกว่าเด็กและเยาวชนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2.3 เด็กและเยาวชนปกติ เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เด็กและเยาวชนปกติมี

ค่าเฉลี่ยของการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสลับสับ และแบบให้เหตุผลสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการจำแนกประเภทของกลุ่มเด็กและเยาวชน

4.3.1 การจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา และกลุ่มเด็กและเยาวชนปกติ จากการศึกษานี้ปัจจัยในการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้ง 3 กลุ่มพบว่า ปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยาสามารถจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัลของสมการที่ 1 และสมการที่ 2 มีค่า 0.73 และ 0.47 และปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนกสูงได้แก่ อายุ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสลับสับ ความสุขภายในครอบครัว สถานภาพของบิดามารดา และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลและมีประสิทธิภาพในการจำแนกได้ถูกต้องทั้งหมด ร้อยละ 72.20 และเมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยทางชีวสังคมเพียงปัจจัยเดียวพบว่าสามารถจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัลของสมการที่ 1 และสมการที่ 2 มีค่า 0.72 และ 0.45 ตามลำดับ และปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนสามกลุ่มได้แก่ อายุ ความสุขภายในครอบครัว สถานภาพของบิดามารดา และการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบโดยมีร้อยละของประสิทธิภาพในการจำแนกได้ถูกต้องทั้งหมด 2 แบบ โดยมีร้อยละของประสิทธิภาพในการจำแนกได้ถูกต้องทั้งหมด 71.58 ส่วนปัจจัยทางจิตวิทยาสามารถจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนในสมการที่ 1 และในสมการที่ 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัลของสมการที่ 1 และ สมการที่ 2 มีค่า 0.15 และ 0.10 ตามลำดับ และปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดได้แก่ ค่านิยมด้านการเคารพผู้อื่น ได้รับความไว้วางใจ และความรับผิดชอบ และมีร้อยละของประสิทธิภาพในการจำแนกได้ถูกต้องทั้งหมด 41.03

4.3.2 การจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน ที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และไม่ศึกษาในสถานศึกษา จากการศึกษาปัจจัยในการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้ง 2 กลุ่มพบว่าปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยทางจิตวิทยาสามารถจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัล 0.74 และมีประสิทธิภาพในการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ถูกต้องทั้งหมด 86.73 โดยปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดได้แก่ อายุ สถานภาพของบิดามารดา ความสุขในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุน ปัจจัยทางชีวสังคม สามารถจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัล 0.73 และมีประสิทธิภาพในการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ถูกต้องทั้งหมด 86.94 โดยที่ปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนกสูงสุดได้แก่ อายุ สถานภาพของบิดามารดา ความสุขภายในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุน ส่วนปัจจัยทางจิตวิทยาพบว่ามีความสามารถในการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัล 0.14 และมีประสิทธิภาพในการจำแนกได้ถูกต้องทั้งหมดร้อยละ 56.90 โดยที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจำแนกลักษณะกลุ่มสูงสุดได้แก่ ค่านิยมด้านความรับผิดชอบ การเคารพผู้อาวุโสและการประหยัด

4.3.3 การจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน ที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา กลุ่มเด็กและเยาวชนปกติ จากการศึกษาปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยทางจิตวิทยาพบว่า สามารถจำแนกลักษณะกลุ่มทั้งสองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัล 0.55 และมีประสิทธิภาพในการจำแนกลักษณะกลุ่มได้ถูกต้องทั้งหมดร้อยละ 75.00 โดยที่ปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนกลักษณะกลุ่มสูงสุดได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโส ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ และอาชีพของบิดาตามลำดับ ปัจจัยทางสังคม สามารถจำแนกลักษณะกลุ่มเด็ก และเยาวชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัล 0.53 และมีประสิทธิภาพ

ในการจำแนกได้ถูกต้องทั้งหมดร้อยละ 73.07 โดยที่ปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนก ลักษณะกลุ่มสูงสุด ได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และอาชีพของบิดา ส่วนปัจจัยทางจิตวิทยาพบว่า สามารถจำแนกลักษณะกลุ่มได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิตัล 0.19 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการจำแนกได้ถูกต้องทั้งหมดร้อยละ 58.02 และปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนกสูงสุด ได้แก่ ค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโส ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์และค่านิยมด้านความรับผิดชอบ

4.4 การวิเคราะห์และคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน จากปัจจัยทางจิตสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา จำนวน 19 ปัจจัย สามารถคัดเลือกปัจจัยเหลือเพียง 16 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ใกล้เคียงกับการใช้ปัจจัยทั้ง 19 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยส่วนตัวของเด็กและเยาวชน ได้แก่ เพศ อายุ และพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท

ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ จำนวนสมาชิก เขตที่พักอาศัย ความสัมพันธ์และความสุขในครอบครัว และสถานภาพของบิดามารดา

การอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

ค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ และค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโส

จากการคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผล ต่อการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนพบว่าปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนกลักษณะเด็กและเยาวชนมากเรียงตามลำดับคือ อายุ ความสุขในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุน และ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และมีประสิทธิภาพในการจำแนกลักษณะกลุ่มเยาวชนได้ร้อยละ 70.51 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับลักษณะกลุ่มโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิตัลจากสมการที่ 1 และ 2 เท่ากับ 0.72 และ 0.46 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบความสามารถในการจำแนกพบว่าสามารถจำแนกลักษณะกลุ่มได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีสมการการจำแนกลักษณะกลุ่ม ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y = & 0.19 \text{ Sex} + 1.31 \text{ Age} - 0.06 \text{ Income} + 0.23 \text{ Num} \\
 & + 0.001 \text{ FEd} \\
 & - 0.09 \text{ MEd} + 0.40 \text{ Fwork}_1 + 0.28 \text{ Fwork}_2 \\
 & + 0.50 \text{ Fwork}_3 \\
 & + 0.16 \text{ Fwork}_4 + 0.79 \text{ Fwork}_5 + 0.24 \text{ Home} \\
 & - 0.05 \text{ Rele} \\
 & - 0.47 \text{ Hap} - 0.69 \text{ Sta} + 0.03 \text{ Fri} + 0.03 \text{ Soc}_1 \\
 & - 0.03 \text{ Soc}_2 \\
 & + 0.02 \text{ Y}_2 + 0.01 \text{ Y}_3 - 1.19
 \end{aligned}$$

อภิปรายผล

จากข้อสรุปผลดังกล่าวข้างต้นสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การที่เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา เด็กและเยาวชนปกติ มีค่านิยมในระดับปานกลางค่อนข้างสูงเล็กน้อยทั้งสามกลุ่ม ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของปิ่นสุวรรณ เตสยานนท์ (2526 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม การมีระเบียบวินัย และการเคารพกฎหมายอยู่ในระดับที่พึงประสงค์ คือระดับ 4 และ 5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาของปิ่นสุวรรณ เตสยานนท์ เป็นการศึกษเกี่ยวกับความคิดรวบยอดมิได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมโดยตรงประการหนึ่ง ประการที่สองเป็นการศึกษากลุ่มเด็กมิใช่เยาวชน นอกจากนี้ยังอาจเนื่องมาจากสภาพสังคมในปี พ.ศ. 2526 มีความแตกต่างจากสภาพสังคมในปีพ.ศ. 2538 มาก ดังพระบรมราชโองการของสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่พระราชทานแก่ที่ประชุมสมาคมพุทธศาสตร์ที่วราชนาฎจักร
 ความว่า "ความเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่น่าวิตกก็คือ ทุกวันนี้ความดิ้นรนและความ
 ประพฤติหลายอย่างซึ่งแต่ก่อนถือว่าเป็นความชั่ว เป็นความผิดได้กลายเป็นสิ่งที่คนใน
 สังคมยกย่องและประพฤติปฏิบัติกันโดยไม่สะดุ้งสะเทือนจนทำให้เกิดปัญหา และทำให้
 วิถีชีวิตแต่ละคนมีตมกลงไป" จากเหตุผลดังกล่าวอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ค่านิยมของ
 เด็กและเยาวชนมิได้อยู่ในระดับสูง หรือระดับน่าพึงประสงค์ นอกจากนี้ยังพบว่าค่า
 เฉลี่ยของเด็กและเยาวชนกลุ่มที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา มี
 ค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์สูงกว่าอีกสองกลุ่ม ทั้งนี้
 อาจเนื่องมาจากสภาพที่เป็นจริงที่ควรจะพบ จากคำสั่งสอนของบิดามารดาหรือโรง-
 เรียนที่เน้นให้สมาชิกในสังคมมีความเชื่อ หรือยึดแนวปฏิบัติที่ดี เช่นมีความรับผิดชอบ
 ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อาวุโส และการประหัย แต่สภาพสังคมปัจจุบันที่เด็ก
 และเยาวชนพบเห็นนั้นมีหลายอย่างที่ไม่เป็นไปเช่นนั้น ตัวอย่างเช่น สมาชิกสภาผู้
 แทนราษฎรที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนเข้าไปร่วมในการบริหารประเทศก็ได้ปฏิบัติตาม
 หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยชอบ กลับแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง และพวกพ้อง
 หรือสภาพสังคมที่นิยมยกย่องบุคคลที่ร่ำรวย โดยมิได้สนใจว่าบุคคลเหล่านั้นมีภูมิหลังที่ดี
 หรือชั่ว ควรแก่การยกย่องหรือไม่ ดังผลการวิจัยของโสภณ ชูพิกุลชัย (2531 : 63
 - 67) ที่สำรวจความคิดเห็นด้านจริยธรรมของครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานครพบ
 ว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.0 เห็นด้วยกับสำนึกที่ว่า "มือใครยาวสาวได้สาวเอา"
 ร้อยละ 33.20 เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า "ทำอะไก็ได้เพื่อให้ได้เงินมา" ร้อยละ
 23.10 เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า "ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป" หรือ ร้อยละ
 52.70 เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า "รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี" และร้อยละ 43.40
 เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า "น้ำขึ้นให้รีบตัก" หรือ อาจเนื่องมาจากเด็กและเยาวชนที่
 เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็น
 เด็กและเยาวชนที่ถูกกลโกงและถูกขังในสถานที่ยกกัน ซึ่งในสถานที่ดังกล่าวได้มีการ
 อบรมสั่งสอนมอบความรับผิดชอบให้ และควบคุมดูแลความประพฤติตลอดเวลา นอก
 จากนี้การได้รับโทษทัณฑ์จากความผิดที่ตนได้กระทำไป อาจมีส่วนในการยับยั้งพฤติ -

กรรมหรือความคิดที่ไม่ดีไปชั่วขณะ อีกเหตุผลหนึ่งที่เป็นไปได้ก็คือ การที่ผู้วิจัยได้มี
 โอกาสสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและต้องโทษ ทำให้ทราบว่า
 เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและต้องโทษส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 60 ของผู้ต้องโทษ
 ทั้งหมดเป็นผู้กระทำผิดต้องโทษฐานค้าสารเสพติดหรือมีสารเสพติดในครอบครอง ซึ่ง
 สาเหตุที่เขาต้องได้รับโทษ อาจเนื่องมาจากต้องรับผิดชอบภายในครอบครัว หรือ
 ครอบครัวมีฐานะยากจน ส่วนเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และศึกษาใน
 สถานศึกษา เด็กและเยาวชนปกตินั้นเป็นกลุ่มที่อยู่ในสภาพสังคมภายนอกที่สับสน มี
 การอบรมสั่งสอนที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมน้อยกว่าการปลูกฝังด้านความรู้ หรือ
 อาจเป็นการปลูกฝังที่ไม่เหมาะสมดังคำบรรยายของสเน่ห์ ปัทมะทิน (2535 : 16)
 ที่สรุปพฤติกรรมของเยาวชนไทยข้อที่ 1 ว่า "เด็กไทยขาดจริยธรรมมาก ทั้งที่เรียน
 และได้รับการอบรมอย่างลึกซึ้งมาจากโรงเรียนเป็นอย่างดี" นอกจากนี้อาจเนื่องมา
 จากเครื่องมือที่ใช้เน้นเป็นการวัดค่านิยมโดยสร้างสถานการณ์ให้เลือกซึ่งกลุ่มเด็กและ
 เยาวชนปกติ เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา อาจมี
 การมองตนเอง หรือวิเคราะห์ตนเองได้ดีกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม
 และไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา ดังจะเห็นจากคำบอกเล่าของผู้กระทำผิด ส่วนใหญ่ให้
 เหตุผลที่ถูกจับหรือต้องโทษว่า "เขากล่าวหาว่าลักขโมย หรือค้าสารเสพติด" ส่วน
 การที่เด็กและเยาวชนปกติที่มีค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสและการประหยัดสูงกว่า
 เด็กและเยาวชนอีกสองกลุ่มนั้น อาจเนื่องมาจากเด็กและเยาวชนปกตินั้นไม่มีปัญหา
 กับผู้ใหญ่ จึงมักได้รับคำยกย่องหรือไม่ได้รับคำตำหนิจากผู้ใหญ่ซึ่งตรงข้ามกับเด็กและ
 เยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม มักจะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำให้ผู้ใหญ่หรือบิดา
 มารดา อาจารย์ ตำหนิตลอดเวลา อีกทั้งเด็กและเยาวชนปกติมักจะรู้คุณค่าของเงิน
 จึงมีการประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม แต่เมื่อพิจารณาถึง
 ระดับค่านิยมของเด็กและเยาวชนจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เด็กและเยาวชนจำนวน
 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 44.00 มีค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสในระดับสูงทั้งสามกลุ่ม
 และร้อยละ 40.00 ของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถาน
 ศึกษา เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา มีระดับค่านิยม

ด้านการประหยัดในระดับสูง ส่วนเยาวชนปกติมีระดับค่านิยมด้านการประหยัดในระดับสูงและระดับยังไม่เกิดค่านิยม มีร้อยละของจำนวนเด็กและเยาวชนใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนทั้งสามกลุ่ม ยังมีค่านิยมทั้งสองด้านอยู่ในระดับที่น่าพึงประสงค์มากกว่าค่านิยมด้านความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวของเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่ำทำให้เยาวชนต้องดิ้นรนหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ซึ่งบางครั้งอาจทำให้ขาดความซื่อสัตย์ หรือความเบื่อบริเวณที่จะต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว

2. การที่เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมมีเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนด้านการสุบสุหรุและชอบเที่ยวกลางคืนสูงกว่าร้อยละ 50 และกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมมีร้อยละของจำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนสูงกว่าเด็กและเยาวชนปกติเกือบทุกพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนด้านการสุบสุหรุ ดื่มของมึนเมา และเที่ยวกลางคืน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์ฝ่ายปกครองของโรงเรียนส่วนใหญ่ ที่ได้สรุปพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาในสถานศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ด้านการสุบสุหรุ การดื่มของมึนเมา การลักขโมย การทำร้ายร่างกาย และการทำลายสาธารณสมบัติและยังสอดคล้องกับแนวคิดของซีทเทอร์แลนด์ และเครธเชอร์ (1978 อ้างในโสภา ชีปัดมัน 2536 : 139 - 140) ที่ยืนยันว่าการคบค้าสมาคมกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ชักจูงให้กระทำผิดอย่างสม่ำเสมอเป็นเวลานานจนถอนตัวไม่ขึ้นจะมีผลต่อเด็กและเยาวชนทำให้ได้รับการถ่ายทอดค่านิยมเทคนิคและทัศนคติในการกระทำผิด และในที่สุดก็จะทำการกระทำผิดกฎหมายได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องอิทธิพลของคณะอนุกรรมการการวิจัย สภาวิจัยแห่งชาติที่พบว่า ผู้เป็นอิทธิพลนั้นสาเหตุหนึ่งเป็นเพราะว่าขณะยังเยาว์วัย ส่วนมากคบเพื่อนไม่ดี จึงถูกชักจูงหรือถูกชักพาให้กระทำผิด และเมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้วยังคบเพื่อนที่เลวอยู่ จะเห็นว่าเพื่อนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก และถ้าวัยรุ่นรวมกลุ่มอยู่กับเพื่อนที่ไม่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมย่อมจะได้รับการอิทธิพล หรือถูกชักจูงให้มีพฤติกรรมแบบนั้นตามไปด้วย

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่านิยมด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อาวุโส และการประหยัต์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสับโซค พูลนาม (2523 : 46 อ้างในปิยนันท์ สีสัม 2536 : 38) ที่พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบและความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่านิยมทั้งสี่ด้านจัดเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์และเป็นค่านิยมที่ควรรยึดถือปฏิบัติ อีกทั้งยังเป็นค่านิยมประเภทเดียวกันคือเน้นค่านิยมจริยธรรม (Moral Value) ตามแนวความคิดของฟินิกซ์ (Phinix. 1958 : 549 - 551 อ้างในเบญจรัตน์ จารุรัตน์จามน 2527 : 26) และค่านิยมวิถีปฏิบัติด้านค่านิยมเน้นส่วนจริยธรรมตามทฤษฎีของโรเคอช (Rokeach) นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า พฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทและลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กันเกือบทุกพฤติกรรม และสัมพันธ์กับระดับค่านิยมบางด้าน โดยที่พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน และค่านิยมมากได้แก่ การสูบบุหรี่ ดื่มของมันเมา ชอบเที่ยวกลางคืน เล่นการพนัน จะเห็นว่าพฤติกรรมทางสังคมของเพื่อนสนิทดังกล่าว เป็นพฤติกรรมที่เด็กและเยาวชนไม่ควรประพฤติตามหรือถือเป็นแบบอย่าง เพราะอาจนำไปสู่ความทุกข์และความตกต่ำของชีวิตของเด็กและเยาวชน

4. การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมของเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพที่แตกต่างกันพบว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและบิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีค่านิยมด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมารดามีการศึกษาระดับต่างกัน มีค่านิยมด้านความซื่อสัตย์และการเคารพผู้อาวุโสแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิระวรรณ อามระดิษ (2522 : 62-64 อ้างในสมาน ชาลีเครือ 2523 : 16 - 17) ที่พบว่านักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวทีก การประหยัต์และการออมทรัพย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของสับโซค พูลนาม (2523 : 46 อ้างใน ปิยนันท์ สีสัม

2536 : 38) ที่พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษาของบิดาและมารดาพบว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและบิดามารดามีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และบิดามารดามีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมารดามีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาและประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความซื่อสัตย์และการเคารพผู้อาวุโสสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าประถมศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและบิดามารดามีการศึกษต่ำกว่าประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่มิมีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำกว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและบิดามารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าประถมศึกษา ดังนั้นจึงได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบในหน้าที่การงานภายในครอบครัว หรือต้องช่วยหารายได้เสริมให้กับครอบครัว ตรงข้ามกับเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและบิดามารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าประถมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มิมีฐานะทางเศรษฐกิจดีจึงสามารถจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้บุตร และมุ่งเน้นให้บุตรใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่การศึกษามากกว่าที่จะฝึกความรับผิดชอบด้านอื่น ๆ ดังซ้ำเกี่ยวกับปัญหาด้านความเครียดระหว่างเด็กและเยาวชนกับบิดามารดา ซึ่งเป็นความเครียดที่เกิดจากการที่บิดามารดาพยายามชวนหาวิธีการให้บุตรของตนทุ่มเวลาให้การศึกษาแล้วเรียนมากที่สุด เด็กและเยาวชนจึงใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการศึกษาแล้วเรียน ขาดความรับผิดชอบต่อภารกิจด้านอื่น ๆ ส่วนด้านความซื่อสัตย์และการเคารพผู้อาวุโสเนื่องมาจาก เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมีมารดามีการศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่าประถมศึกษา ส่วนใหญ่มิมีฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างต่ำกว่าเด็กและเยาวชนที่มารดามีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา จึงต้องพึ่งพาอาศัยหรือได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหรือองค์กรอื่นๆ ทำให้มีความรู้สึกสำนึกในบุญคุณ ประกอบกับอาจได้การอบรมสั่งสอนให้มีความซื่อสัตย์และเคารพต่อผู้มีบุญคุณ

ตรงข้ามกับเด็กและเยาวชนที่มารดามีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา ส่วนใหญ่จะมีสภาพความเป็นอยู่ดีกว่า และการพึงพาอาศัยบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ น้อยกว่าทำให้ได้รับการปลูกฝังและเห็นคุณค่าในยืมทั้งสองด้านน้อยกว่ากลุ่มแรก

เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและบิดามารดาประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมเฉพาะด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และมีบิดามารดาประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ การเคารพผู้อาวุโส และการประหยัดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กและเยาวชนที่บิดามารดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีค่านิยมด้านการเคารพผู้อาวุโสแตกต่างกัน เด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีค่านิยมด้านการประหยัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิระวรรณ อามระดิษ (2522 : 62 - 64 อ้างในสมาน ชาลี เครือ 2523 : 16 - 17) ที่พบว่านักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพแตกต่างกันมีค่านิยมทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความกตัญญูต่อเวท การประหยัด และการออมทรัพย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสัปดาห์ พูลนาม (2523 : 46 อ้างในปิยนันท์ สีสัม 2536 : 38) ที่พบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของสมาน ชาลี-เครือ (2523 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพที่ต่างกัน มีค่านิยมด้านความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้จากงานวิจัยที่เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและบิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและบิดามารดาประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมารดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและมารดาประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้ผลการวิจัยเปรียบเทียบกลุ่มเยาวชนทั้ง

หมดพบว่า เยาวชนที่บิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยของ
 ค่านิยมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาประกอบอาชีพรับราช-
 การหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนเด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างมี
 ค่านิยมด้านการประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือ
 ค้าขาย รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจและบริษัทห้างร้าน เด็กและเยาวชนที่บิดาประ-
 กอบอาชีพเกษตรกร รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย มีค่า
 นิยมด้านการประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีบิดาประกอบอาชีพบริษัทห้างร้าน ซึ่ง
 ชัดแย้งกับผลงานวิจัยของเบอร์ดีน (Bardin อ้างในสุพดี คุณวัฒน์ 2515 : 265)
 ที่พบว่าเด็กที่บิดามารดามีสถานภาพทางสังคมสูง เช่น แพทย์ วิศวกรหรือผู้อำนวยการ
 จะโงงร้อยละ 44 ซึ่งน้อยกว่าเด็กที่บิดามารดาประกอบอาชีพเป็นกรรมกรจะโงง
 ร้อยละ 49 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครอบครัวเด็กและเยาวชน ที่บิดามารดา
 ประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ต้องใช้
 จ่ายในลักษณะวันต่อวัน บิดามารดาจึงปลูกฝังความรู้สึกรับผิดชอบต่อให้แก่บุตร และให้
 บุตรต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวค่อนข้างมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีบิดามารดาประ-
 กอบอาชีพอื่น เด็กและเยาวชนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้างจึงมี
 ค่านิยมด้านการประหยัดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่น ส่วน
 เด็กและเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพทำงานบริษัท หรือห้างร้าน แม้จะมีรายได้เป็น
 ประจำแต่ก็มักจะมีการเปลี่ยนงานบ่อยกว่าเยาวชนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือ
 รัฐวิสาหกิจ ทำให้ครอบครัวมีรายได้ไม่คงที่จึงอาจสั่งสอนอบรมให้บุตรหลานของตน
 รู้จักการเก็บออมเพื่อนำมาใช้ยามว่างงานหรือระหว่างรอเปลี่ยนงาน

ส่วนเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
 ใช้เหตุผล แต่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลในระดับที่แตกต่างกัน มีค่านิยม
 ด้านการเคารพผู้อาวุโส และการประหยัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย
 เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลใน
 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมทั้งสองด้านสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทาง
 สังคมและได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลในระดับปานกลาง และระดับน้อยตาม

ลำดับ ส่วนเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุนในระดับที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมทั้งสี่ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของพันคำ มีโพนทอง (2533 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนในปริมาณสูงมีค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนในปริมาณที่ต่ำ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการใช้เหตุผลในปริมาณสูงมีค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบสูงกว่า วิลาสลักษณ์ ชิววัลลี (2524 อ้างในงามตา วณิชานนท์ 2536 : 59 - 60) พบว่าเยาวชนที่รายงานว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจ ความเชื่อเพื่อ ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะและยึดถือเรื่องบาปบุญในระดับสูงกว่า นักเรียนที่รายงานว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย และสอดคล้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยของดุขุฎิโยเฮลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2538 : 420 - 424) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูทางบวกได้แก่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบใช้เหตุผลแบบรักสนับสนุน มีผลทางบวกกับตัวแปรด้านบุคลิกภาพและสังคม คือ ถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบจะมีลักษณะที่พึงปรารถนา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่บิดามารดาใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลต่อบุตร จะมีการอบรมสั่งสอนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ด้วยการชี้แจง หรืออธิบายด้วยเหตุผล จึงน่าจะส่งผลมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก ซึ่งแสดงออกโดยการให้ความรักปกป้องและคุ้มครอง

5. จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมพบว่า ปัจจัยทางชีวสังคมด้านส่วนตัว ครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อค่านิยมของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมในระดับที่ไม่สูงนัก และปัจจัยที่ส่งผลมากในทุกค่านิยม ได้แก่ รายได้ของครอบครัว ความสุขที่ได้รับจากครอบครัว และพฤติกรรมของเพื่อนสนิท เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกประเภท พบว่าปัจจัยที่ส่งผล หรือมีอิทธิพลต่อระดับค่านิยมของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม

คืออาชีพของบิดามารดา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มเด็กเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สภาพทั่วไปของครอบครัวตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันไม่มากนัก จึงส่งผลต่อความแปรปรวนของปัจจัยต่าง ๆ ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังมีค่านิยมและระดับค่านิยมแตกต่างกันไม่มากนัก อีกทั้งเครื่องมือที่ใช้วัดค่านิยมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสถานการณ์ให้เด็ก และเยาวชนเป็นผู้พิจารณาตัดเลือก อาจเป็นไปได้ที่เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม จะประเมินหรือเลือกค่านิยมตามความคิดมากกว่าเลือกค่านิยมตามที่ตนปฏิบัติ หรืออาจเป็นไปได้ว่ามุมมองระดับค่านิยมของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม มีลักษณะแตกต่างจากทฤษฎีค่านิยมที่กำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น สิ่งที่ถูกว่าเป็นค่านิยมระดับต่ำเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหา อาจมองว่าเป็นค่านิยมระดับปกติ จากข้อค้นพบนี้จึงน่าที่จะมีการศึกษาเพิ่มเติมให้ลึกซึ้งอีกระดับหนึ่ง โดยการเก็บข้อมูลด้านปัจจัยต่างๆ และวัดระดับค่านิยมในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่าประกอบด้วย นอกจากนี้อาจเนื่องจากปัจจัยส่วนตัว ครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลน้อยกว่าสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะการคบเพื่อนของวัยรุ่น ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการถือว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากกว่าพ่อแม่ และครอบครัว ดังเสียงวิพากษ์วิจารณ์และความรู้สึกน้อยใจของพ่อแม่ที่ปรารถนากับบุตรของตนว่า "บุตรมีกจะไม่เชื่อฟังพ่อแม่แต่กลับเชื่อฟังในคำแนะนำของเพื่อนมากกว่า"

6. การจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็น 3 ลักษณะ (เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา = A เด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและศึกษาในสถานศึกษา = B เด็กและเยาวชนที่ปกติและศึกษาในสถานศึกษา = C) หรือจำแนกลักษณะกลุ่มเป็น 2 ลักษณะ (A กับ B หรือ B กับ C) โดยให้ปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา หรือให้เฉพาะปัจจัยทางชีวสังคมเพียงปัจจัยเดียว สามารถทำนายหรือส่งผลในการจำแนกลักษณะกลุ่มไม่แตกต่างกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนนิคัลใกล้เคียงกัน แต่ปัจจัยดังกล่าวสามารถจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็น 3 ลักษณะกลุ่ม หรือสองลักษณะกลุ่ม (A กับ B) ได้ดีกว่าใช้ในการจำแนกระหว่างเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม

และศึกษาในสถานศึกษา (B) กับเด็กและเยาวชนปกติ (C) ส่วนปัจจัยทางจิตวิทยาสามารถในการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ไม่ค่อนสูงนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาและศึกษาในสถานศึกษา กับกลุ่มเด็กและเยาวชนปกติและศึกษาในสถานศึกษา เป็นเด็กและเยาวชนที่ศึกษาในสถานที่เดียวกัน ดังนั้นสภาพหรือปัจจัยต่าง ๆ จึงใกล้เคียงกัน แต่ทั้งสองกลุ่มจะมีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคมและไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษา นอกจากนี้จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของสังคม ระดับค่านิยมของเด็กและเยาวชนทั้งสามกลุ่มพบว่าแตกต่างกันไม่ไคร่มากนัก และอีกทั้งเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ยังมีค่านิยมแต่ละด้านอยู่ในระดับยังไม่เกิดค่านิยม

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ การจำแนกกลุ่มเด็กและเยาวชนในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาและพยายามคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อการจำแนกลักษณะกลุ่มเด็กและเยาวชน ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยส่วนตัวของเด็กและเยาวชนได้แก่ เพศ อายุและพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว เขตที่พักอาศัย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสุขที่ได้รับ และสภาพของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู และค่านิยมด้านความรับผิดชอบและการเคารพผู้อาวุโส มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อลักษณะของกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพรเพ็ญ เพชรสุชาติ (2523 : 192 - 202) ที่พบว่าเยาวชนสามกลุ่ม (เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เยาวชนในสถานศึกษาที่ถูกประเมินว่า มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่สนใจการเรียน แต่งกายผิดระเบียบ เคยทุจริต และเยาวชนปกติ) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ลักษณะครอบครัวเดี่ยวหรือรวม การเป็นเจ้าของบ้าน ลักษณะบ้านพักอาศัย บริเวณที่พักอาศัย ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ความไม่ปรองดองกันในครอบครัว เจตคติของเยาวชนต่อครอบครัว การคบค้าสมาคมกับผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และรายได้ของครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ การกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน

เขาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อยใช้เหตุผลน้อย แต่ควบคุมมากและลงโทษทางกายสูง ตรงข้ามกับเขาวชนปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากใช้เหตุผลมากแต่ควบคุมน้อย และไม่ค่อยลงโทษทางกาย นอกจากนี้ยังพบว่าเขาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่คบค้าสมาคมกับผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบนสูงที่สุดและเขาวชนที่ถูกประเมินจากสถานศึกษาว่ามีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา มีการคบค้าสมาคมกับผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบนระดับรองลงมา และเขาวชนปกติมีจำนวนน้อยมากที่คบค้าสมาคมกับผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของคาร์ - คาร์เรลลี (อ้างในประเทิน มหาพันธ์ 2521 : 31) ที่พบว่าผู้กระทำผิด ที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีการกระทำผิดและถูกจับกุมมากกว่า ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมสูง และยังสอดคล้องกับผลการสำรวจสาเหตุของการกระทำผิดของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2537 : 217 - 219) โดยศึกษาเกี่ยวกับเขาวชนที่กระทำผิดและส่งเข้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กในปี 2533 พบว่าเขาวชนร้อยละ 37.56 มีสาเหตุจากการคบเพื่อนที่เป็นปัญหาร้อยละ 22.42 มีสาเหตุจากเศรษฐกิจ และเมื่อพิจารณาเฉพาะในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กในต่างจังหวัด พบว่าเขาวชนร้อยละ 40.94 กระทำผิดจากสาเหตุการคบเพื่อนเสเพล หรือถูกชักจูง ร้อยละ 21.86 สาเหตุจากสภาพเศรษฐกิจ และร้อยละ 4.85 มาจากครอบครัว นอกจากนี้เขาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา (ร้อยละ 52.31) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสพชัย เจริญวงศ์แก้วและคณะ (2537 : 59) ที่พบว่าสาเหตุที่ผลักดันให้เด็กออกมาเร่ร่อนถึงร้อยละ 38.66 มาจากปัญหาในครอบครัว เช่น พ่อแม่ทะเลาะกัน แยกกันอยู่ ขาดความอบอุ่น แต่เด็กยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว ส่วนการศึกษาต้นครัวของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536 : 5 - 6) พบว่าเขาวชนที่ยากจนในเมืองบอสตัน (Glnock, 1962) ร้อยละ 61.00 ของเขาวชนอาชญากรนั้นมาจากครอบครัวที่ขาดบิดา และจากการศึกษาวิจัย 5 เรื่องพบว่า ตัวแปรการอยู่หรือแยกจากครอบครัวสามารถทำนายการกระทำผิดของวัยรุ่น และผู้ใหญ่ตอนต้นเป็นอันดับที่ 7 นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในการจำแนก

ลักษณะเด็กและเยาวชนได้มาก ได้แก่ อายุ อาชีพของบิดา (โดยเฉพาะอาชีพกรรมกร หรือรับจ้าง) ความสุขที่ได้รับจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กและเยาวชนที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นตอนกลางซึ่งเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอาจมีผลให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจได้ และมีบิดาที่ประกอบอาชีพกรรมกรหรือรับจ้าง ซึ่งมักจะมีการดื่มสุราค่อนข้างมากกว่าอาชีพอื่นๆ อันอาจทำให้เกิดการปะทะกับเด็กและเยาวชนค่อนข้างสูงกว่าอาชีพอื่น แต่การได้รับความสุขภายในครอบครัว การได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักสนับสนุนและการใช้เหตุผล ย่อมเป็นเครื่องสกัดกันเยาวชนมิให้ไปสู่กลุ่มที่เป็นปัญหาทางสังคมได้ เพราะมีการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันภายในครอบครัว ทำให้เกิดบรรยากาศที่เป็นมิตรและอบอุ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ย่อมเป็นข้อมูลที่สำคัญ ที่จะสะท้อนให้เห็นความแตกต่างของระดับค่านิยมของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาทางสังคม และไม่ได้ศึกษาในสถานศึกษาว่า การอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและจริงจังจะช่วยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม มีจริยธรรม ตลอดจนค่านิยมที่พึงประสงค์ จึงควรที่จะมีการศึกษาและพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อยกระดับคุณธรรมของเด็กและเยาวชน
2. จากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนตัว ครอบครัว ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดู ส่งผลต่อค่านิยมน้อย ดังนั้นจึงน่าจะมีอิทธิพลอื่น เช่น สภาพสังคม ทั้งนี้เพราะผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจในสังคมมิได้กระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ที่เยาวชนพึงจะยึดถือปฏิบัติ หรือปัจจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิท บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรจะดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพราะเป็นปัจจัยที่พบในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาค่อนข้างมาก นอกจากนี้ความรักความเอาใจใส่ตลอดจนความสุขภายในครอบครัว

เป็นปัจจัยที่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง จะสร้างบรรยากาศภายในครอบครัวให้เกิดความรักและเอาใจใส่

3. โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการพัฒนาบุคลิกภาพของเยาวชน ควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้ และช่วยเหลือกันตลอดจนนำเอาความรู้ทักษะต่างมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะเป็นวิถีทางอันหนึ่งที่จะสกัดกั้นเยาวชนมิให้ไปคบกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมทางสังคมที่เปี่ยงเบน เช่น จัดกิจกรรมนันทนาการ การแข่งขันกีฬา กิจกรรมดนตรี และกิจกรรมศิลปะ ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเหล่านี้น้อยลง ประกอบกับครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความสนใจเยาวชนที่เรียนดีเป็นพิเศษ และการมุ่งเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูง จึงทำให้เยาวชนใช้เวลาว่างส่วนใหญ่เพื่อการกวัดวิชาเข้าศึกษาต่อ อาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนที่มีความสามารถทางสติปัญญาปานกลาง และค่อนข้างต่ำ เกิดความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังและสภาพความเป็นจริง จึงแก้ปัญหาโดยการคบเพื่อนที่เป็นปัญหา ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรเอาใจใส่ในเด็กที่มีความสามารถทางสติปัญญาในระดับปานกลาง และค่อนข้างต่ำด้วย มิใช่สนใจเฉพาะผู้ที่มีความสามารถทางสติปัญญาสูงเท่านั้น และควรจะใช้เทคนิคการสอน เพื่อกระตุ้นให้เด็กเหล่านั้นมีความรู้ และพยายามให้โอกาสพวกเขาได้ใช้ความสามารถพิเศษเพื่อให้เขารู้สึกภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง

4. สถานศึกษาควรจัดครูแนะแนวช่วยบริการให้คำปรึกษาอย่างแท้จริงมิใช่ทำหน้าที่บริการเฉพาะข้อมูลข่าวสารทางการศึกษาเท่านั้น แต่ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ และความสามารถในการปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข นอกจากนี้ควรสอดส่องดูแล เพื่อมิให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมทางสังคมที่เปี่ยงเบน หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย เพื่อสกัดกั้นมิให้เยาวชนอื่นๆ เห็นเป็นแบบอย่างทำให้เกิดการลอกเลียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาหารูปแบบการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยอาศัย ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมคุณธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการฝึกอบรม เยาวชนในสถานศึกษาและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรมีการศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และค่านิยมของเยาวชนโดยทำการศึกษาและวัดผล การเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเพื่อศึกษาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ ค่านิยมของ เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา และคัดเลือกค่านิยมที่เป็นค่านิยมทางลบ เช่น ค่านิยมทางเพศ ค่านิยมรักความ สะดวกสบาย ค่านิยมทางวัตถุ ค่านิยมการคอร์รัปชั่น เป็นต้น นอกจากนี้ควรศึกษา เฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมทางสังคมที่เบี่ยงเบน เกี่ยวกับสาเหตุและ ระดับการเบี่ยงเบนของพฤติกรรม โดยเฉพาะเพื่อนำมาใช้ในการหาทางป้องกัน เยาวชนปกติที่อาจถูกชักจูงไปเข้ากลุ่มได้
3. ควรศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีค่านิยม โดยการศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบ ทฤษฎีค่านิยม
4. ควรศึกษาความต้องการของเด็กและเยาวชนด้านการดำรงชีวิต การ ศึกษา และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมด้านอื่น ๆ เช่น การคบเพื่อนสนิท สภาพความเป็นอยู่แวดล้อมทางสังคมรอบตัวเด็กและเยาวชน
5. จากผลงานวิจัยที่พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีจำนวนประชากรหนึ่ง ในสามมีค่านิยมในระดับยังไม่เกิด หรือยังอยู่ในระดับสับสนอยู่ ค่านิยมที่ยึดถือยังมี การเปลี่ยนแปลงได้ จึงน่าจะช่วยให้มีการศึกษาวิจัยหารูปแบบการปลูกฝังหรือเปลี่ยน แปลงค่านิยมจากที่ไม่ดีไปสู่ค่านิยมที่ดีและควรยึดถือปฏิบัติ หรืออาจศึกษาสาเหตุที่ทำให้ ค่านิยมของเด็กและเยาวชนยังไม่อยู่ในรูปที่คงที่